

चक्रघट्टा गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: २

संख्या: ४

मिति: २०७९/०६/०६

भाग-२

चक्रघट्टा गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९

प्रस्तावना :

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्र संघले पारित गरि नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धी २००६ (Convention on the Right of Person with Disabilities (CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन बाञ्छनीय भएकोले, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ६९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि चक्रघट्टा गाउँपालिकाले यो कार्यविधि जारी गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

- संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस कार्यविधिको नाम “ अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७९ “ रहेको छ ।
(२) यो कार्यविधि तुरुन्त लागु हुनेछ ।
- परिभाषा :** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :
 - (क) “ऐन “ भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संसोधन २०७५) समेत सम्भन्नु पर्दछ ।
 - (ख) “नियमावली“ भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्भन्नु पर्दछ ।

- (ग) “स्थानीय तह” भन्नाले गाउँपालिका वा नगरपालिका सम्झनु पर्दछ ।
- (घ) “वडा कार्यालय” भन्नाले स्थानीय तहको वडा कार्यालय सम्झनु पर्दछ ।
- (ङ) “समन्वय समिति” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संसोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिम स्थानीय समन्वय समिति सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य, मापदण्ड

३. **उद्देश्य** : यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् :
 - (क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिकहरूको पहिचान गरि उनीहरूलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्न स्थानीय तह देखि नै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने ।
 - (ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।
 - (ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने ।
४. **परिचय-पत्र** : वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन् :

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १० (दश) प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यता आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गीकरण गरि देहायका ४ (चार) समूहमा परिचय-पत्र वितरण गरिनेछ :

 - (क) **पूर्ण अशक्त अपाङ्गता** :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिलाई क वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराईने छ, जुन रातो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

 १. व्यक्तिको शारिरिक, मानसिक वा ईन्द्रिय सम्बन्धी प्रणालीहरूमा भएको क्षति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भीर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,
 २. सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरू पनि स्वयं गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, तीव्र रूपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रूपमा श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरू,
 ३. दुई वा सो भन्दा बढी प्रकृतिका शारिरिक, मानसिक वा ईन्द्रिय सम्बन्धी क्षती भई सबैजसो दैनिक क्रियाकलापहरू अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,
 ४. निरन्तर रूपमा सघन हेरचाह(स्याहार सुसार) को आवश्यक परिरहने शारिरिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू ।
 - (ख) **अति अशक्त अपाङ्गता** :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई ख वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराईनेछ, जुन निलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. शारिरीक, मानसिक वा ईन्द्रिय सम्बन्धी क्षती वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव पथप्रदर्शक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरु लगायत हिडडुल र संचार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,
२. मष्तिस्क पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मांशपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणले शरिरको ढाड, हात, गोडा कम्मर आदिले काम गर्न नसकि दैनिक आवागमनको लागि ट्वीलचेयर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,
३. दुबै हात कुम देखि वा पाखुरा देखि मुनि पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुबै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मरभन्दा मुनिको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुबै गोडा पूर्ण क्रियाशिल नभई बैसाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरु,
४. दृष्टिविहिन र पूर्ण दृष्टिविहिनको परिभाषा अर्न्तगत पर्ने व्यक्तिहरु,
५. संचारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पूर्ण रुपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा), दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न नसक्ने, सिकाईमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरु, निरन्तर अरुको सहयोग लिईरहनुपर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(ग) **मध्यम अपाङ्गता :**

- तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई ग वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराईने छ, जुन पहेलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।
१. कृत्रिम अङ्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिडडुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न सक्ने,
 २. विभिन्न कारणले घुँडा मुनिको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरि पनि सामान्य हिडडुल गर्न सक्ने,
 ३. कुम वा पाखुरा भन्दा मुनि एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
 ४. दुबै हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तीमा बुढी औंला र चोरी औंला गुमाएका,
 ५. दुबै गोडाको कुर्कुच्चा भन्दा मुनिको भाग नभएका तर सामान्य हिडडुल गर्न सक्ने,
 ६. मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,
 ७. सिकाईमा ढिलाई भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरु,
 ८. श्रवणयन्त्रको प्रयोगबाट वा ठुलो आवाज मात्र सुन्न सक्ने सुस्तश्रवण भएका व्यक्तिहरु,
 ९. शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र भिक्री घाँटीको नलीबाट मात्र बोल्नु पर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु,
 १०. ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरु,
 ११. बोल्दा अडकिने, शब्द वा अक्षर दोहोर्याउने समस्या तीब्र भएका भकभके व्यक्तिहरु,
 १२. तीन फीट भन्दा मुनिका होंचा पुड्का व्यक्तिहरु,
 १३. चस्मा र श्रवणयन्त्र दुबै प्रयोग गने श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरु, लेन्स वा म्याग्रीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
 १४. अनुवशीय रक्तश्राव (हेमोफिलिया) सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिडडुलमा कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,
 १५. मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(घ) **सामान्य अपाङ्गता**

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई घ वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराईने छ, जुन सेतो पृष्ठभूमिमा जारी गरिने छ ।

१. शारिरीक, मानसिक वा ईन्द्रिय सम्बन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं सम्पादन गर्न सक्ने,
२. हात वा खुट्टा केहि छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनि नचल्ने वा गुमाएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तीमा बुढि औंला र चोरी औंला गुमाएका वा दुबै हातको हत्केला मुनिका कम्तीमा बुढि औंला र चोरी औंला भएका व्यक्तिहरु,
३. ठुलो अक्षर पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
४. दुबै गोडाको सबै औंलाका भागहरु नभएका,
५. श्रवणयन्त्र लगाई ठुलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु ।

परिच्छेद-३

परिचय पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ ।
परिचय पत्र वाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरि नागरिकता वा जन्मदर्ताको प्रमाण पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूची २ बमोजिम एकापट्टी नेपाली भाषामा र अर्कापट्टी अंग्रेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय पत्र गाम्भीर्यता आधारमा गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रंगमा उपलब्ध गराईने छ ।
६. समन्वय समिति सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ ।
(१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि गाउँपालिकामा देहाय बमोजिमको अपाङ्गता समन्वय समिति रहनेछः

(क)	गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष	- संयोजक
(ख)	गाउँपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको महिला सदस्य	- सदस्य
(ग)	गाउँपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक वा श्रोत व्यक्ति मध्येबाट गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको व्यक्ति	- सदस्य
(घ)	गाउँपालिका अध्यक्षले तोकेको स्थानीय स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालको चिकित्सक	- सदस्य
(ङ)	स्थानीय प्रहरी कार्यालयको प्रमुख	- सदस्य
(च)	अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हकहित र संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानीयस्तरमा कार्यरत संघ संस्थाहरु मध्येबाट गाउँ कार्यपालिकाले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधि	- सदस्य
(छ)	गाउँपालिका भित्र रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्येबाट समन्वय समितिले मनोनयन गरेको १ जना महिला सदस्य सहित तीन जना	- सदस्य
(ज)	स्थानीय स्तरमा सम्बन्धीत विष हेर्ने कार्यालयको कार्यालय प्रमुख	- सदस्य
(झ)	गाउँपालिकाले तोकेको गाउँपालिकाको कर्मचारी	- सदस्य
- (२) अपाङ्गता समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचय पत्र वितरणका लागि सिफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ को (च) बमोजिम परिचय पत्र सम्बन्धी कानुनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धीत निकायमा लेखि पठाउनु पर्दछ ।

परिच्छेद-४
परिचय पत्र वितरण

७. परिचय पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयं निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा परिचय पत्र प्राप्तीका लागि सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरु २ प्रति समावश गरि निवेदन दिनुपर्नेछ ।
- (ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपि, पासपोर्ट साईजको (सम्भव भएसम्म अपाङ्गता देखिने गरि खिचिएको) फोटो, अशक्तताको गम्भीर्यता अवस्था र शरिरका अंगहरुले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरुको विवरण संलग्न हुनुपर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि जन्म दर्ता प्रमाण पत्र वा नागरिकताको प्रमाण पत्र वा जग्गा धनी पुर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण पत्र वा मतदाता परिचय पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्त पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्त पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा जि.प्र.कामा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धी कार्य गर्ने संघ संस्थाले गरेको सिफारिस मध्ये कुनै एक वा यस्तै विश्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखतलाई आधार मानिनेछ ।
- (ग) रित पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा ३ दिन भित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरुको एक प्रति कार्यालयमा राखी वडा कार्यालयले सिफारिस सहित एक प्रति गाउँपालिकामा पठाउनु पर्दछ ।
- (घ) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचयपत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्रमा जानकारी दिनु पर्दछ ।
- (ङ) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबुझे सूचना पाएको १५ दिन भित्रमा नगर प्रमुख समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।
- (च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखी स्थानीय समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ । निवेदकले पेश गरेका कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय पत्र पाउने देखियो भनि स्थानीय समन्वय समितिले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचय पत्र वितरण गरि त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनु पर्दछ ।
- (छ) परिचय पत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक/विशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधी सँग राय परामर्श लिन सक्नेछ ।
- (ज) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचय पत्र बुझिलिनु पर्दछ । अति अशक्त वा पूर्ण अपाङ्गता भएको कारणले परिचय पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने स्थानीय निकायका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरि बुझिलिन सक्नेछन् ।
- (झ) समन्वय समितिले परिचय पत्र दिन भनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई स्थानीय तहको कार्यालयले अनुसूची २ बमोजिमको परिचय पत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई) निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (ञ) परिचय पत्रमा गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ । प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

(ट) प्रत्यक्ष रूपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारीरिक, मानसिक वा ईन्द्रिय सम्बन्धी क्षतिको हकमा परिचय पत्र प्रदान गर्ने अधिकारीले अवलोकन गरि तत्काल उपयुक्त परिचय पत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ठ) प्रत्यक्ष रूपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारीरिक, मानसिक वा ईन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भएका वा प्रष्ट रूपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरि समितिको सिफारिसका आधारमा परिचय पत्र वितरण गर्नुपर्नेछ ।

८. अन्य स्थानीय तहबाट परिचय पत्र वितरण गर्ने :

स्थानीय ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गम्भीरताको कारण आफ्नो स्थायी बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरूका लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धीत स्थानीय तहबाट परिचय पत्र नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ५ को प्रक्रिया पुरा गरि परिचय पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धीत स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ ।

९. प्रतिलिपी सम्बन्धी व्यवस्था :

(क) परिचय पत्र हराई, नासिई वा बिग्रिई परिचय पत्रको प्रतिलिपि लिनु पर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनुपर्दछ ।

(ख) वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माग मनासिव देखिएमा परिचय पत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपी वडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेको सक्कल कागजात सहित सिफारिस गरि गाउँपालिकामा पठाउनुपर्दछ ।

(ग) स्थानीय तहले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृती अनुसार सोभै वा स्थानीय समन्वय समितिमा पेश गरि समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय पत्रको प्रतिलिपी निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(घ) प्रतिलिपीका लागि प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो परिचय पत्र बाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय पत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा स्थानीय सिफारिस समितिमा पेश गरि सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नु पर्दछ ।

१०. यस कार्यविधिको प्रतिकुल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्थ भए बमोजिम सजाय हुनेछ ।

११. अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था :

(क) सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू मध्ये परिचय पत्र पाएका व्यक्तिहरूको अपाङ्गताको प्रकृती र गाम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरि नियमित रूपमा अध्यावधिक गरि त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरि नियमित रूपमा आफ्नो नगरपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउनु पर्दछ ।

(ख) स्थानीय तहले परिचय पत्र वितरण गरे पछि यसको जानकारी परिचय पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनु पर्दछ ।

(ग) गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता परिचय पत्र पाएका व्यक्तिहरूको अभिलेख राखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-५
विविध

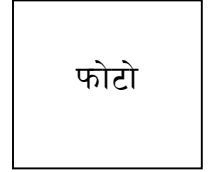
१२. विविध :

- (क) सवै स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रहेका विकट तथा दुर्गम गाउँहरूमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि अपाङ्गता परिचय पत्र लगाएका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तीमा वर्षमा एक पटक ती ठाउँहरूमा परिचय पत्र वितरण सम्बन्धी घुम्ती शिविर सञ्चालन गर्नु पर्दछ ।
- (ख) यो कार्यविधि लागु हुन अगाडी प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचय पत्र सम्बन्धीत गाउँपालिकामा बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले १ वर्ष भित्रमा यस कार्यविधि बमोजिमको परिचय पत्र लिनुपर्नेछ । यस अघि जारी भएका परिचय पत्र एक वर्ष पछि स्वतः मान्य हुने छैन ।
- (ग) यस कार्यविधिभएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानून सँग बाभिएमा बाभिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।
- (घ) अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य कानून बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची-१

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउँनको लागि दिने निवेदन ढाँचा

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू,
मार्फत.....
..... गाउँपालिका

मिति :

विषय : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउँ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउन योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखी परिचय पत्र पाउने यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेश गरेको विवरण ठिक साँचो छ, भुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिमको सजाय भाग्न मञ्जुर छु ।

१. नाम थर उमेर..... लिङ्ग.....

२. प्रदेश :

३. ठेगाना :

क) स्थायी ठेगाना :पालिका, वडा नं. टोल

ख) अस्थायी ठेगाना :पालिका, वडा नं. टोल

ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाईल नं. :

३. संरक्षक/अभिभावकको नाम थर : निवेदकको नाता :

.....

४. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन वा मोबाईल नं. :

५. नेपाल सरकारको परिभाषा वा वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार :

६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार :
७. शरिरको अंग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण :
८. क्षती भएपछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सिमितताको विवरण :

९. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

क) रोगको दीर्घ असर	ख) दुर्घटना	ग) जन्मजात
घ) सशस्त्र द्वन्द्व	ड) बंशानुगत कारण	च) अन्य

१०. सहायक सामग्री प्रयोग गर्नु पर्ने आवश्यकता भएका वा नभएको : उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

क) भएको	ख) नभएको

११. आवश्यकता भएको भए कस्ता प्रकारको सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ :

१२. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको/नगरेको उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् :

क) गर्ने गरेको	ख) गर्ने नगरेको

१३. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामग्रीको नाम :

१४. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ :

क)	ख)	ग)

घ)	ड)	च)

१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनु हुन्छ :

क)	ख)	ग)

घ)	ड)	च)

१६. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :

क) प्राथमिक तह	ख) निम्न माध्यामिक तह	ग) माध्यामिक तह
घ) उच्च माध्यामिक तह	ड) स्नातक तह	च) स्नातकोत्तर तह
		छ) विद्यावारिधी तह

१७. कुनै तालिम प्राप्त गर्नुभएको भए मुख्य तालिमहरुको नाम लेख्नुहोस् :

१८. हालको पेशा :

क) अध्ययन	ख) कृषि व्यवसाय	ग) स्वरोजगार	घ) सरकारी सेवा	ड) निजी क्षेत्रमा सेवा
च) केही नगरेको	छ) अन्य			

निवेदक

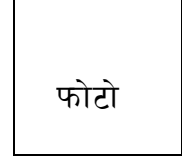
नाम थर

हस्ताक्षर

मिति

अनुसूची-२
अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्रको ढाँचा
चक्रघट्टा गाउँपालिका

निशाना छाप

परिचय पत्र नं. :

परिचय पत्रको प्रकार :

अपाङ्गता परिचय-पत्र

१) नाम थर :

२) ठेगाना : प्रदेश जिल्ला स्थानीय तह

३) जन्म मिति : ४) नागरिकता नं.

५) लिङ्ग : ६) रक्त समूह :

७) अपाङ्गताको किसिम : प्रकृतिको आधारमा गम्भीरता

८) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम थर :

९) परिचय पत्र वाहकको दस्तखत :

१०) परिचय पत्र प्रमाणित गर्ने :

नाम :

.....

हस्ताक्षर :

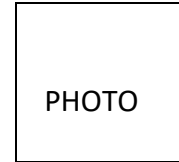
.....

पद :

मिति :

“यो परिचय पत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानीय तहमा बुझाईदिनु होला ”

Annex-2
Disability Identity Card Format
Chakraghatta Rural Municipality

Stamp

ID Card Number :

ID Card Type :

Disability Identity Card

1 Full Name Of Person :

2 Address Province District Local Level

.....

3 Date Of Birth : 4 Citizenship Number :

.....

5 Sex

6 Blood Group

7 Types of Disability : On the basic of nature on the
basic of Severity

8 Father Name / Mother Name or Guardian :

9 Signature of ID Card Holders :

10 Approved by :

Name :

Signature :

Designation :

Date :

“If somebody finds this ID card, please deposit this in the nearby police station or local municipality office.”

अनुसूची-३
अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

क्रम संख्या :

अपाङ्गता परिचय पत्र नं. :

परिचय पत्रको प्रकार :

- १) नाम थर :
- २) ठेगाना (स्थायी) : प्रदेश जिल्ला स्थानीय तह वडा नं.
- ३) ठेगाना (अस्थायी) : प्रदेश जिल्ला स्थानीय तह वडा नं.
- ४) जन्म मिति : ४) नागरिकता नं. ५) लिङ्ग :
- ६) रक्त समूह : ७) विवाहित/अविवाहित :
- ८) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम थर :
- ९) ठेगाना : प्रदेश जिल्ला स्थानीय तह वडा नं.
- १०) अपाङ्गता भएको व्यक्तिसंगको नाता :
- ११) पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :
- १२) अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज : अध्ययन नगरेको पढाई सकेको
- १३) पेशा :
- १४) अपाङ्गताको किसिम :
 - क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा :
 - ख) अपाङ्गताको गम्भीरताको आधारमा :
- १५) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्छ ?
.....
- १६) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिदैन ?
.....
- १७) सहायक सामग्री आवश्यक : पर्ने नपर्ने आवश्यक पर्ने भए के
- १८) हाल सहायक सामग्री : पाएको नपाएको
- १९) परिचय पत्र वाहकले प्राप्त गरेको अन्य सेवा, सुविधा :
.....
- २०) परिचय पत्र वाहकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा सुविधाहरु :
.....
- २१) सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकाय :
- २२) अन्य

प्रमाणित गर्ने अधिकारी :

हस्ताक्षर :

नाम :

पद :

कार्यालय :

मिति :

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति :- २०७९/०६/०६ गते

आज्ञाले,
संजिव कुमार यादव
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत